

PETRU ISPAS

O fată

falsă dramă
în mai multe acte
și câteva tablouri

PERSONAJELE

(în ordinea intrării în scenă)

BAGAGISTUL, fost hamal în gară

MIȘU, ospătar

COSTACHE, scriitor

FATA ÎN ROȘU, frumusețe tristă

TÎNĂRUL CU FULGARIN, trist și îndrăgostit
chiar și atunci cînd vrea să fie rău

MADAM VENTURA, șaiszeci și..., dar foarte vioaie
și volubilă

REGIZORUL

UN OFIȚER DE MILIȚIE

ACTUL I

Restaurantul gării. Animație obișnuită. Din cînd în cînd se anunță sosirea sau plecarea unui tren. La o masă, în stînga scenei, un om îmbrăcat modest, dar îngrijit, discută cu Mișu, ospătarul.

BAGAGISTUL : Și zici că nu vrei să stai ?

MIȘU : Cu multă plăcere, dar știți cum este în orele de serviciu... Mai doriți ceva ?

BAGAGISTUL : Da. Să stai jos. Adică, de ce n-ai sta ? Ce dacă ești în orele de serviciu ? Nu ești și tu om ? Și dacă ești om, nu poți să stai lingă alt om care suferă, îl doare, îl frămîntă,

hîc..., pentru că eu întotdeauna am spus : să fii cîstit, pentru că eu așa sint... Și nu stai jos ? Eu spun omului în față, drept, cîstit, pentru că eu așa vin în fața oamenilor, deschis, cîstit, și ei, ei...

MIȘU (consolator) : Lasă, ce-ai dumneata cu oamenii, și oamenii, cu dumneata ?

BAGAGISTUL : Am, cum să n-am. Au și ei. Uite, și dumneata al. De ce nu vrei să stai cu mine, pe scaunul ăsta, și eu să-ți spun cit mă doare, cit de mult sufăr...

MIȘU Vinee...

BAGAGISTUL : A plecat ? A plecat. Eh, să-i fie de bine. (*Către sală.*) Nu vrea nimeni dintre dumneavoastră să stea cu mine ? Sint beat ? Nuuu... (*în șoaptă*) sint trist. Și mă gîndesc că omul e ceva frumos, dumnezeiesc de frumos... Nu, nu... Nu am eu treabă cu Dumnezeu. Ateu convins ! De asta și soacră-mea nu mă înghite. Că acum 20 de ani, cînd i-am luat fata, de ce nu m-am dus cu ea la biserică ? Eu, însă, și atunci ce am eu cu Dumnezeu și ce are el cu mine ? Că ea zice că nu m-am dus de frică. Mă vedea cine știe cine, mă spunea cine știe cul... Că eu, dumneavoastră poate nu știți, sint bagagist aici în gară. Nuuu, hamal a fost odată, acum, gata ! Și, de-aia zic... (*Către Mișu.*) Băiete, încă una mică și tare... Mă doare. Uite-aici mă doare... (*Către Mișu.*) Mersi. Și nu stai ?

MIȘU : V-am spus că n-am vole. Și peste cinci minute sosește acceleratul de Timișoara.

BAGAGISTUL : Vine ?

MIȘU : Vine.

BAGAGISTUL : Deci, vine.

MIȘU : Precis ca un tren.

BAGAGISTUL : Foarte bine ! Atunci eu stau. Uite-așa. Stau. Să se descurce omenirea și fără mine. Poate ? Hm, ce ziceți, poate ? Am să vă spun eu. Numai dumneavoastră. POATE. Poate, domnule. El, v-ați putut imagina așa ceva ? Omenirea poate să trăiască fără bagagist ! De ce a renunțat omenirea la bagagist ? Eu de-ala sint trist. Renunță ușor. (*În șoaptă.*) Prea ușor. (*Îl vede pe Costache, care intră.*) Uite, îl vedeți pe ăsta care a intrat acum ? E prieten cu ăla... (*Semn către Mișu.*) Scriitor. Zic unii. Eu nu m-amestec, nu mă bag. Îl privește. Dar de ce-a renunțat ? (*Salută respectuos către Costache.*) El crede că-l respect. Deh... Dar îl las să creadă. Și sufăr. Uite aici mă doare. (*Către Mișu.*) Băiete, încă una mică și tare. (*Din nou către sală.*) A

primit o lovitură. Uite aici, la plexul solar. L-a făcut ghem. Mototol. Buum ! Se întimplă. Dar de ce nu s-a ridicat ? De ce a rămas acolo ? S-au pus cărucioare. Nu mai sint bagagist. Aici am fost lovit. M-au făcut uite-așa. (*Către Mișu.*) Mersi. Nu stai ? (*Către public.*) Dar n-am renunțat. Acu' sint responsabil cu cărucioarele. Vine trenul, eu, lingă ele : „Vă rog, tovarăși, un cărucior, nu vă rupeți mîinile... Lasă, coană mare, că le așez eu... matale împingi pînă la ieșire, merge pe roate...”. Dar mai încolo, ce face omenirea mai departe cu greutatele ei ? Cine i le duce ? Trebuie cineva să se gîndească și la asta ? (*Către Mișu.*) Băiete, încă una mică și tare !

COSTACHE (*ășezat la o masă din dreapta scenei, aproape de rampă*) : Nu-i prea mult pentru el, Mișule ?

MIȘU : Nu i-am dat decît o cinzeacă. Restul — ceal de mușețel.

COSTACHE (*privindu-l trist pe bagagist*) : Știe ?

MIȘU : A aflat.

COSTACHE : Cît mai are ?

MIȘU : O lună, poate două. Toată lumea îl spune să stea acasă. Nu poate... Vine în fiecare zi, face opt ore și apoi stă aici și vorbește singur, dacă nu are cu cine.

COSTACHE (*schimbînd vorba*) : A venit ?

MIȘU : Pînă acum, nu.

COSTACHE : Nici el ?

MIȘU : El da. Dacă te uiți pe geam, îl vezi. Stă rezemat de un stîlp și fixează ușa. De unde atîta ură la omul ăsta, nu pot să înțeleg !

COSTACHE : Meseria...

MIȘU : Dacă și asta-i o meserie...

COSTACHE : Este, Mișule, este. De-a lungul veacurilor s-a adunat prea mult rău în om. În '47 eram convins că în zece ani — ce lungi mi se păreau anii atunci ! — în zece ani, răsturnăm lumea...

MIȘU : Perioada romantică...

COSTACHE : Atunci habar n-aveam de bandele de hoți, de Alimănescu, care-i curăța fără milă...

MIȘU (*venind la rampă și arătînd către Costache*) : Sint aproape trei luni de cînd vine în fiecare seară aici și o

urmărește. El spune că mă așteaptă pe mine, dar minte. Pe ea o așteaptă. Dar nu vrea să recunoască. A primit o lovitură — cum spune el (*semn către bagagist*) uite-aici. Și de atunci nu mai e el...

COSTACHE : Ce faci, Mișule ?

MIȘU Vorbeam cu mine. Mă miram, așa, în mine, de câtă dragoste te-a apucat de persoana mea... (*Se aude strigat de la o masă.*) Mă ierți...

BAGAGISTUL : Și dacă nu se ridică, cum vrea el să ridice pe alții ? Adică el a rămas la podea, e aproape K.O. și o face pe deșteptul vrînd să-i dea oxigen altuia înghesuit în corzi... (*Se face covrig și se schimonosește de durere.*) Așa-i mai bine. Durerea fizică o suporti mai ușor. (*O nouă criză.*) Mai greu e atunci cînd scapi hățurile și te apucă disperarea. (*Criză.*) Cred că va trebui să plec. În seara asta e mai rău ca de obicei.

COSTACHE (*care între timp a venit la masa lui*) : Să te ajut ?

BAGAGISTUL (*către public*) : Eu ce vă spuneam ? ! Dumneata ? ! Cum, omule ?

COSTACHE : Să te duc pînă la un taxi.

BAGAGISTUL : Da, da, asta ar fi singurul ajutor pe care ai putea să-l dai. Puțin, scriitorule, foarte puțin. De trei luni privești, iar ăla, prost, crede că suferi. Dar tu, nu, tu studiezi, observi, te „documentezi“. Te-am văzut cum o observi și notezi pe furis... Întinzi gîtul s-o auzi mai bine ce spune, și iar notezi... Și ți-am văzut și ochii plini de mulțumire, cînd ar fi trebuit să aibă lacrimi în ei. (*Criză.*)

COSTACHE : Doare foarte tare ?

BAGAGISTUL : Îngrozitor. Dar are o calitate : vine exact cînd trebuie. (*Se ridică.*) Nu, nu veni cu mine. Du-te la masa ta. (*După cîțiva pași întoarce capul.*) Auzi, scriitorule, nu-i suficient să observi...

(*Costache se întoarce la masă, urmărindu-l cu ochii pe bagagist ; în ușa, acesta se întilnește cu Fata în roșu, careia îi face o adîncă plecăciune. E tînră, frumoasă și fardată tipător. Se așază la o masă, aprinde o țigară și privește profesional prin restaurant.*)

MIȘU (*către Costache, care a rămas cu ochii la fată*) : Ca de obicei... Și dacă cineva se apropie de ea, e gata să-l pocnească. Și, cu toate astea, pînă la urmă...

COSTACHE : De ce, Mișule, de ce ? (*Întrebare retorică.*)

MIȘU : Știu eu, Costache ? Am cunoscut multe în cariera mea, pe timpuri, cînd erau oficiale. Multe, vai de capul lor... Voiau să adune un ban, să-și facă un cheag și apoi să se mărite. Erau cele mai proaste. Le uscau peștii. Celelalte însă, ehei, alea pentru dom'miniștri, pentru capitaliștii ăi mari, alea erau de-acum cucoane. Li se cumpărau apartamente, li se mobilau case, li se deschideau conturi la bancă... Primeau întotdeauna invitații la parlament, la cele mai simandicoase baluri... Ce toalete, ce lumini, ce decolteuri... Și bijuterii...

COSTACHE : Mișule ! ?

MIȘU : ...îți luau ochii... Toate culcările lumii... cîtă galanterie...

COSTACHE : Mișule ! ?

MIȘU (*tresare*) : Da, da, poftim... (*Răspunzînd unei chemări.*) Vineee.

(*Treptat, treptat, restaurantul s-a umplut. La megafon se aud anunșurile trenurilor. Oameni care pleacă grăbiți, oameni care intră în restaurant, cei mai mulți cu un aer străin, preocupat, căuțînd un loc la o masă.*)

MIȘU (*către Costache*) : I-am spus că n-ai să te superi și ai să-ți permiți să stea la masa ta. E aglomerație, și, singură la o masă, fără consumație...

COSTACHE (*încercînd să depășească un moment de vădită emoție*) : Așa poate că o să fii certat mai puțin că ții o masă ocupată. (*Semn către fată să ta loc.*) Mișule, un pahar, te rog.

FATA ÎN ROȘU : Mulțumesc, nu beau. (*Răzgîndindu-se.*) Dar, dacă insistăți... (*Dă paharul peste cap.*) Eu n-am vrut să vă deranjez. Dealtfel, voiam să și plec.

COSTACHE : Vă plac călătoriile ?

FATA ÎN ROȘU : Mie ? A, da, sigur...

COSTACHE : Așa mi-am zis și eu, vîzîndu-vă în fiecare seară aici.

FATA ÎN ROȘU (*izbucnînd într-un ris strident*) : Călătoriile, da, da, călătoriile... (*Uitîndu-se crunt la el.*) Vrei să te culci cu mine în noaptea asta ?

COSTACHE (*fără să pară surprins*) : Domnișoară, mă mîgulești. La vîrsta mea... Sînt legi biologice...

FATA ÎN ROȘU : Legile biologice... Ce stupiditate ! Dau înțelepciune bătrîneții și prostie, tinereții, și la prostie adaugă puterea mușchilor, iar înțelepciunii îi refuză vîlaga singelui... Nu vedeți că totul este anapoda, că undeva, atunci cînd s-a plămădit omul, arhetipul de om, după care s-au multiplicat toate copile de azi și de mîine, atunci s-a produs o greșală de program ?

COSTACHE : Se putea altfel ?

FATA ÎN ROȘU : Trebuia altfel.

COSTACHE (*malțios*) : Ar fi trebuit atunci să trăim înainte de a ne naște. (*Visător.*) Poate tuturor ne-ar folosi să avem o memorie anticipativă, dar nu este posibil, cel puțin pînă la această oră.

FATA ÎN ROȘU : Și credeți că se va putea... Că știința va putea... Știința... Tare mult aș vrea să mă fi născut într-o asemenea vreme... De ce nu se grăbesc oamenii ăștia de știință... De ce rideți ?

COSTACHE : Am eu, așa, o părere, că se grăbesc cam prea mult, mult prea mult, cel puțin în anumite domenii ale științei...

FATA ÎN ROȘU (*agasantă și nu prea*) : Înarmare, dezarmare, bombe murdare, bombe curate, rachete de croazieră, rachete taxi, rachete colective, rachete personale, submarine atomice, submarine de buzunar... obsesiile lumii moderne. Stupid și absurd. (*Pauză lungă.*) Ce mă interesează pe mine ? Eu caut un bărbat cu bani, capabil să plătească o noapte, și dacă se poate să lase ceva și pentru a doua zi... Memorie anticipativă înseamnă să-l știu pe cel ce va apăsa mîine pe buton, și atunci mă duc la el, îi dau palme, după care îl strîng de gît...

COSTACHE : Numai că și el are memorie anticipativă și va ști că vii și te va primi astfel încît el să-și împlinească menirea de a distruge lumea cu un simplu gest...

FATA ÎN ROȘU : Poate să se ducă dracului toată lumea... Nu sînt singura căreia îi vine să strige : ducă-se dracului lumea asta rea, cu bărbații ei obosiți, cu femeile ei obosite ! De ce clatină din cap ? De ce mă privești așa, cu milă ? Nu de milă am nevoie, cetățene bătrîn, ci de un *om*, înțelegi ? De un *om*. Rîzi ? Rîzi ! Nu te opresc. Ba poți chiar să-mi spui : „Măi fată, măi, tu nu vezi copacul din cauza pădurii...” Doamne, unde am mai auzit eu proverbul ăsta ? Parcă de secole nu l-a mai spus nimeni. Știu și fraza care urmează, și care-ți stă pe buze acum. (*Recitînd.*) „În societatea noastră atît de profund umană, în care omul multilateral dezvoltat se află în centrul atenției tuturor forurilor...” tralala, lalala, lalala...

COSTACHE : Mai vrei un pahar ? Îmi dai voie ?

FATA ÎN ROȘU : Nu mai beau. Am impresia că am început să mă amețesc. Știți, n-am prea mîncat astăzi...

COSTACHE (*către Mișu, semn pentru ceva de mîncare ; pauză*) Pot să-ți pun cîteva întrebări ?

FATA ÎN ROȘU : Oricîte. (*Malțioasă.*) Sau poate că-l mai bine să nu vă obosiți. Nu lucrez nicăieri, dacă ceea ce fac eu nu se poate chema muncă. Am cîteva fixuri la familia mai... (*Semn : „grele”*.) Le „meditez” odraslele cum să scape de acnee și să aibă mintea limpede pentru învățătură. (*Confidențial.*) Era să fiu și arestată pentru... M-a salvat o asemenea familie, din dragoste pentru progeneratură. Convine. Am trei ani de medicină, și deci suficiente cunoștințe de specialitate ca să nu dau nimănui bătaie de cap.

COSTACHE (*către Mișu, care a venit cu tava cu mîncare*) : Nu mie, fetei. Mușchiulețul ăsta îți place mai în singe sau mai bine fript ? Mai în singe ! Și mie, tot așa. (*Către Mișu.*) Nu, nu, bucata cealaltă, așa, Mișule, și pune și mai mulți cartofi. Da, sigur, și salată. (*Către fată.*) Cafea ? Da. Două, Mișule.

MIȘU (*rizînd*) : În seara asta se face consumație mare la masa 43.

COSTACHE (*privind-o pe fată, care mănîncă, flămîndă*) : Mestecă bine, ca să poți mîncea cu aceeași poftă și la vîrsta mea. Mănîncă întîi. Povestești după. Eu între timp ar trebui să-ți spun ceva vesel, care să te bine-dispună, dar nu-mi vin în cap decît pilde moralizatoare, și astea, în timpul mesei, sînt tare indigeste. (*Urmărindu-l cu privirea pe Mișu.*) Omul ăsta e fantastic... Aveam impresia că nu te poate suferi, și cînd colo, te la de mîină și te aduce la masa mea.

FATA ÎN ROȘU (*înghițînd ultimele bucățele*) : Și crezi că asta e mai puțin indigest ?

COSTACHE : Nu mă întrebi de ce nu te putea suferi ?

FATA ÎN ROȘU : Nu, pentru că tot al să-mi spui. Poate unde eram flămîndă m-a năpădit, așa, o stare timpită. Cred că dacă nu mă primeal la masă și nu mă lăsa să vorbesc mă duceam lîngă primul felinar și urlam, uite așa urlam : „Auuu, auuu...” Trebuia să vină cineva, pînă la urmă, să-mi spună...

OMUL CU FULGARIN (*cu o notă tristă în voce de cîte ori vorbește cu fata și orice i-ar spune*) : Tu mergi cu mine.

COSTACHE (*către fată*) : Îl cunoști ? Nuu ? Cine sînteți, cetățene ? (*Privind legitimafia.*) Aha. El, asta-l alt-

ceva. *(Fata privește trist, aproape des-
perat.)* Sigur. Trebuie să vă faceți
datoria. *(Fata se ridică.)* Dar nu vrei
să stai o clipă? Te rog. Așa! *(Către
Mișu.)* Un pahar pentru tovarășul. Te
rog, nu se poate, ești invitatul meu...
Buun. Deci, o arestezi.

OMUL CU FULGARIN Exact.

COSTACHE *(naiv)*: Și pentru care
vină?

OMUL CU FULGARIN *(sigur pe el)*
Pentru mai multe. Unu: prostituție;
doi: vagabondaj; trei: acostare de
persoane străine; patru: scandal în
localuri publice. Să continui? Eu cred
că ajunge.

COSTACHE *(sec)* Nu. Dacă asta-i tot,
nu poți s-o arestezi.

OMUL CU FULGARIN *(perplex)*: Pof-
tim? Și cine o să mă oprească?

COSTACHE: Legea. Legalitatea din a-
ceastă țară.

OMUL CU FULGARIN Vă bateți joc
de mine.

COSTACHE: Nu. Vreau să te ajut să nu
faci o greșală. Cu ce dovedești acu-
zațiile? Care sînt probele materiale?
așa se numesc în drept, nu?

OMUL CU FULGARIN *(descumpănit)*
Bine, dar este cunoscută, toată lumea
știe...

COSTACHE *(imperturbabil)*: Probe!

OMUL CU FULGARIN *(nesigur)*: Fap-
tul că stă la masa dumneavoastră...
Nu vă este nici fiică, nici soție.

COSTACHE: Fii atent, că mă pot con-
sidera insultat. Adică mă acuzi că
umblu, la vîrsta mea, după fete ti-
nere...

OMUL CU FULGARIN *(încurcat)*: Nu,
vă rog să mă scuzați, eu n-am vrut
să...

COSTACHE: În legătură cu soția, este
adevărat că nu-mi este. Dar fiică,
s-ar putea...

OMUL CU FULGARIN *(care știe mul-
te)*: Nu s-ar putea. Asta o știu eu
chiar mai bine ca dumneavoastră.
Dar pentru vagabondaj... *(Către fată.)*
Așa că... sus! *(Uitîndu-se lung, cînd
la Costache, cînd la Mișu.)* Și să știți
că nici unul dintre noi nu face cu
plăcere treaba asta. S-o ia dracu' de
treabă, nu-i nimic plăcut în ea.

MIȘU: Nu te scuza, tovarășele, fiecare
cu meseria lui.

OMUL CU FULGARIN: Și tovarășul
căpitan i-a spus, de nu știu cîte ori
i-a spus: „Las-o baltă, fată, ajunge”.
I-am dat și serviciu. Trei. Bune. În
centru. S-a ținut seama că are și
niște ani de facultate. La birou. Cu-
rățel, fără oase rupte... Și ea, după o

săptămînă, a tras oblonu'. Că unu'
(semn cu degetul în sus) mare, din
instituție, n-are importanță cine, dar
noi îl știm, a vrut să... mă înțelegi?
Și de fiecare dată tot așa, cite unu'
(semn cu degetul în sus) a vrut... mă
înțelegeți? Și ea s-a simțit jignită.
A trînit ușa și-a plecat. Și a luat-o
de la capăt. Așa că, mă înțelegeți și
dumneavoastră... Acum, mă scuzați...
bună seara.

COSTACHE O clipă! Și mîine dimi-
neață ce-o să faceți?

OMUL CU FULGARIN Cum, ce-o să
facem?

COSTACHE: Păi ea, mîine dimineață,
trebuie să fie la fabrică.

OMUL CU FULGARIN Cum la fabrică,
la care fabrică? Ea, la fabrică?

COSTACHE: Păi tocmai asta discutăm
cînd ne-ai întrerupt dumneata. Eu îl
spuneam să meargă la un birou să
lucreze, că, vorba dumitale, „curățel,
fără oase rupte”, dar ea, nu și nu...

OMUL CU FULGARIN Vedeți, nu
v-am spus eu?

COSTACHE: ...ea, nu și nu, că vrea la
fabrică! Și, cum eu o cunosc foarte
bine pe directoarea de la filatură...

OMUL CU FULGARIN *(înțelegînd că
ceva se aranjează peste capul lui)*:
O înghit și p-asta! Dar, maestre,
vreau de la dumneavoastră o promi-
siune sub cuvînt de onoare.

COSTACHE: Depinde.

OMUL CU FULGARIN: Îmi dați o de-
claratie că ați fost acostat.

COSTACHE: Imposibil. Nu m-a acostat.

OMUL CU FULGARIN: Deci, nici un
sprijin?

COSTACHE: Ba da.

OMUL CU FULGARIN: Nu mai înțeleg
nimic.

MIȘU *(către omul cu fulgarin)*: O clipă,
tovarășu': două pahare de vin... doi
ori patru, doișpe, plus cafeaua —
op'șpe, plus remiza... total, douăzeci...

COSTACHE: Lasă, Mișule, a fost invi-
tatul meu.

MIȘU: Nu știu de ce, bălatul ăsta mi se
pare cîinos la inimă.

FATA ÎN ROȘU *(tremurînd)*: Nu e, nu
e adevărat...

MIȘU: Ce știi tu? Sînt meserli pe care
trebuie să le faci cu răspundere, nu
cu plăcere. Eu cred că asta a lui e
una.

FATA ÎN ROȘU: De ce, de ce nu l-ați
lăsat? Era dreptul, era obligația lui.
A stat în ploaie pîndindu-mă, a stat
în vînt, în zloată... Iar eu, eu nu mai
pot...

ACTUL al II-lea

O cameră mare, spațioasă, într-o mansardă. La stînga și la dreapta scenei, două paturi largi. În față, un birou plin cu hirtii. Multe cărți. Curat, ordine. Intră fata, apoi Costache, și la urmă, închizînd ușa cu grijă, Mișu. După ce scoate niște pachetele dintr-o sacoșă, deschide geamul și strigă.

MIȘU Pis, pis, pis! Napoleon, Napoleon, Napoleon... Josefina, Esmeralda! (Către Costache.) Iar a venit York. Ce fac?

COSTACHE: Dă-i și lui. Știi că-i bleg.

MIȘU (cu năduș): Haimanaua asta de Napoleon s-a dus din nou la madam Ventura. Bine, domnule, dacă vine iar babornîța, eu nu mai rezist. Asta nu vrea decît rasă nobilă, singe albastru. Ar fi pentru a treia oară cînd baba va trebui să dea arvuna înapoi, pentru că pisoi de angora — ioc. (Văzîndu-l pe fereastră pe Napoleon.) Eu ce ziceam? Golane, nenorocitul, numai rasă nobilă vrei! Păi bine, mă bandit internațional, de ce nu lași angora în pace? Mă nenorocitul, am să te las în ploaie, flămînd, ud... Și tu unde te înghesui, fă? Așa, Josefina, scarpîn-o puțin, ciufulește-i blana, mușco de coadă, așa, nu te lăsa, Josefino... Uite cum mîncă, bestia, și nu-i pasă! Napoleoane! Nu vezi, mă, crai nenorocit, că se bat ca chioarele? Du-te și desparte-le, cad dracului de pe casă și mă umplu de doamne-ajută de la coana Ventura... Unde pleci, mă? Cred și eu! După ce și-a umplut burtă, și-a luat cucoana cu mantou de angora și s-a dus. Și tu, ce privești ca o timpită? Păi așa se ține un bărbat? (Trîntește geamul, închizîndu-l.)

COSTACHE: Scoli venicii, Mișule.

MIȘU: Păi se poate, domnule? Păi ce vină are săraca madam Ventura? (Către fată.) Și tu, ce-ai rămas cu gura căscată? Acolo e baia. Găsești două halate: unul maro și unul albastru. Ia-l pe ăla maro, că-l mai bun. (Costache tușește semnificativ.) Bine, ia-l pe celălalt. Uite și două paturi. Culcă-te în ăla, că l-am schimbat a-seară. (Din nou mirîte Costache.) Bine, ia-l p-ăsta, că schimb așternutul acum.

(Iese.)

(Fata în roșu aruncă poșeta pe un fotoliu, pantofii, în mijlocul camerei, baticul îl lasă pe birou...)

COSTACHE (ridicînd obiectele aruncate): Dacă te vede Mișu, ai

incurcat-o. N-ai văzut? La el pînă și pe tavă, cînd servește la restaurant, totul este așezat ca la expoziție.

FATA ÎN ROȘU (se trîntește pe un fotoliu și ride cu hohote): Doamne, cine ar fi crezut... (Către Costache.) Spune drept, de ce m-ai adus aici? Zău nu sînt mofturoasă, dar încetați odată comedia asta de oameni cumsecade. (Scoate bluza și o aruncă în mijlocul camerei, la fel și fusta. Rămîne într-un furou scurt. Arătînd către paturi.) Deci, în care? (Și iar ride cu hohote.)

MIȘU (intrînd cu așternuturi curate): Eu am spus întotdeauna: o rufă bine limpezită și uscată în aer curat miroase frumos, dom'le, e o plăcere. (Către fată.) Ia miroase. Imm... Ozon, nu alta! (O vede în furou.) Nu ți-e frig? Ei, de, tinerețea...

COSTACHE: Pun eu de ceai, Mișule?

MIȘU: Treci mătăluță la birou și vezi-ți de treabă... (Îl privește din spate cum scrie.)

COSTACHE: Faci ceaiul sau mă duc eu? (Către fată.) Noi, seara, bem cîte un ceai de sunătoare. Îți suride?

FATA ÎN ROȘU (care între timp a circulat prin cameră, cercetînd curioasă, sau poate plictisită): Nu, mulțumesc. O tărie însă n-aș refuza. (Continuă să cerceteze. Mișu s-a dus să facă ceaiul, Costache scrie.) Foarte multe cărți, și toate — bune. Cine poate bănuî că în mansarda asta... (Deschide o carte și citește. Sînt versuri de Petrarca.) „Pe o mare aspră, iarna, în bezna nopții reci, / Porni greoaia-mi luntre, ducînd cu ea uitarea. / La cîrmă stă de veghe, scrutînd departe zarea, / Stăpînul meu și totuși vrăjmașul meu de veci”. (Soptit.) Cîtă armonie, echilibru, cît sublim pot concentra cuvintele... (Caută la capătul patului, rupîndu-se de sub vraja versului.)

COSTACHE: Îți trebuie ceva?

FATA ÎN ROȘU: Caut cartea de căpătii. Nu știu dacă am citit sau mi-a spus cineva că fiecare om are o carte de căpătii. (Pauză.) Cînd eram mică, am avut și eu una, primită cadou de la bunica: „Gruia lui Novac”. Îi lip-

seau însă și primele și ultimele pagini. De ce n-am căutat oare cartea, să știu ce se afla în primele pagini?... nu, nu în primele, în ultimele... Mă auzi ?

MIȘU (care a intrat cu ceaiul) : Lasă-l în pace. Astea sînt orele lui de muncă.

(De-aici încolo, Costache, cu ceașca de ceai în față, va lucra fără să le mai dea atenție.)

FATA ÎN ROȘU : Ciudați oameni sin-teți... De durnneata mi-a povestit că n-ai avut familie niciodată. Dar el ?

MIȘU : Ce ai cu el ?

FATA ÎN ROȘU (privind în jur cu ochi critic) : Un scriitor ca el și... Ori e un excentric, ori...

MIȘU : Ori ?

FATA ÎN ROȘU : Am vrut să zic nebun, dar nu știu dacă se potrivește.

MIȘU : Nu se potrivește. A avut și fa-milie, și casă... După ce l-au murit soția și fetița, la cutremur, a căzut, s-a încovoiat, și de-atunci se chinuie cu disperare să se ridice din nou...

FATA ÎN ROȘU : Știi, eu n-am citit nici o carte de-a lui. (Luînd o hotărîre.) Uite, mă duc să fac un duș, după care mă bag în pat și tu îmi dai o carte de-a lui, da ?

MIȘU : Nu.

FATA ÎN ROȘU : De ce ?

MIȘU : Nu ține în casă nici o carte de-a lui. Poate-i o superstiție. Nu l-am înt-rebat.

FATA ÎN ROȘU : De ce ?

MIȘU : Noi nu ne punem întrebări. Fie-care spune ce vrea și cînd vrea. Dacă celălalt e în clipa aceea dispus să-l asculte, bine, dacă nu, îl privește.

FATA ÎN ROȘU : Dar pe mine m-a înt-rebat ! Ba nu, cred că nu l-am lăsat... Am senzația că sînt puțin amețită, că ceva ireal se petrece cu mine...

MIȘU : Culcă-te.

FATA ÎN ROȘU : Chiar nici unul din voi nu vrea să se culce cu mine ?

MIȘU : Nu fi timpită !

FATA ÎN ROȘU (băgîndu-se în pat) : Vino și stai aici. Hai, că nu-ți fac ni-mic. Am spus multe prostii în seara asta ?

MIȘU : Nu știu cîte spui de obicei, n-am termen de comparație.

FATA ÎN ROȘU (visătoare, privindu-l pe Costache) : Știi, nu e primul scriitor pe care-l cunosc. Dar el parcă e alt-fel. Are, așa, o lumină, nu ți se pare ? Nu ? (Îi ia mîinile.) Sînt umflate. Te dor ?

MIȘU (mișcat) : La viața lor au cărat multe vagoane de alimente... (Într-un gest spontan, Fata în roșu îi sărută mîinile, îngropîndu-și fața în ele.) Ei, asta-i bună ! Măi fată, măi fata tatii...

Fuge și aduce un pahar cu apă.) Ia și bea, lasă că trece.

FATA ÎN ROȘU (plîns de copil) : Nu trece, nu trece...

MIȘU (mirat) : Păi, ce să treacă ? Uite, dom'le, ce belea... Măi fată, eu nu su-port... Eu nu pot să văd... (Hotărît.) Mă urc pe casă, mă duc după Napo-leon, dacă nu încetezi.

FATA ÎN ROȘU (zimbînd printre la-crimi) : Iartă-mă, dar nu mă pot ab-ține. Nu știu ce am, dar îmi vine să plîng sau să spun prostii... O clipă am crezut că și voi... Pentru că așa se în-țîmplă. După ce te murdărești, capeți un miros urît, adulmecat de toți cei care-ți seamănă. Ai văzut cum se adună hoții, tîrfele, depravații... Se miros, se simt, se caută, se cheamă și, culmea, se găsesc. Greu încap între ei oameni curați și care să rămînă cu-rați. Uneori simt mîzga pe mine, simt murdăria cun mă roade. Uite-așa : cranț, cranț, cranț. Ca un șoarece. Trebuie să mă termine el odată... Și, cînd nu mai pot, îmi vine să strig : oameni buni, dați-mi un duș, o perie de scînduri și un săpun aspru, de rufe. Am primit „Rexona“... Altă dată, așa, din senin, ca acum, îmi vine să plîng...

MIȘU : Atunci, plîngi ! Dar în liniște, nu isteric. Iar eu am să-ți spun o po-veste despre doi bătrîni smintiți care aduc noaptea fete tinere în mansarda lor. Dacă ar ști madam Ventura... Bîrrr, Doamne ferește... Întîi ar începe să șoptească în stînga și în dreapta. Apoi ne-ar aștepta în capul scării și ne-ar da cu morala proletară în cap. (Imitînd.) „Crai bătrîni, babalci ne-rușinați, zdrențe masculine, vă mai arde de fete tinere, de puiculițe, puș-lamale nenorocite !“ Știi, madam Ven-tura a avut moșii mari, și apără cu ardoare morala socialistă. Zice că se trage, dinspre mamă, din Cantacuzini... Cine mai știe și cine mai stă să cer-ceteze așa ceva ?

FATA ÎN ROȘU : Ziceai că-mi spui o poveste... Nu mi-a mai spus cineva o poveste, de cînd eram o fetiță cu co-dițe... Atunci venea tata lîngă patul meu, iar eu mă prindeam cu minu-țele mele mici de un deget de-al lui, iar el îmi povestea ceva frumos, atît de frumos încît adormeam fericită... De ce oare nu s-a putut niciodată să mă culce mama ? Niciodată n-am pu-tut să ajung pînă la ea... Era o femeie atît de frumoasă ! Țin minte doar parfumul ei. Mirosea a rododendron. De asta mi-am dat seama mult mai tîrziu, cînd am fost pe munte cu niște colegi, în perioada cînd înflorea rodo-dendronul. (Pauză.) Îmi venea să fug, să scap de mirosul acela. Dar oriunde

fugeam, dădeam de aceeași floare orșie. Tot muntele era spuzit. Și oriincotro o porneam, aveam senzația că dau peste mama, răspindită peste tot, pe întregul munte...

MIȘU : Bine, bine, acum culcă-te... Avem timp să mai discutăm.

FATA ÎN ROȘU (*mutându-și privirea de la unul la altul*) : Ce fel de oameni sînteți ? Parcă v-am mai întîlnit cîndva, parcă v-am mai cunoscut, cîndva, demult, tare demult...

MIȘU : Ia, niște bătrîni cu hachle... (*Uitîndu-se pe fereastră*). Iar a venit ! Asta-i York, precis. Flămînd, jigărit. (*Deschide fereastra*). Ia, mă moșneag prăpădit ! Mîncă și fiul și tu mai înțelept. Mă băiete, ascultă-mă pe mine, dacă nu-ți faci tu dreptate, n-o să-ți faci Napoleon. Ala cel mult îți trage una, și te duci de-a berbeleacu'.

FATA ÎN ROȘU : De ce schimbi vorba ? Bine, bine. Voi l-ați crescut ?

MIȘU : Aș, s-au pripășit la mîncare.

FATA ÎN ROȘU (*către Mișu, care își face patul*) : Nu vrei ?

MIȘU : Iar începi ?

FATA ÎN ROȘU : Nu vrei să-mi spui o poveste ? Doar mi-ai promis.

MIȘU (*se uită lung la masa la care lucra Costache, după care se așază bătrînește pe marginea patului*) : Păi, cum încep poveștile ? A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi, nu s-ar povesti... parcă așa încep.

FATA ÎN ROȘU : Da, da...

MIȘU : Într-un oraș mare și frumos, ca al nostru, trălau de foarte mulți ani doi oameni care aveau aceeași menire : să-l hrănească pe celălalt. Asta era sarcina lor. Unul, cu hrană pentru suflet, altul, cu pîinea cea de toate zilele. Cînd se vedeau, se salutau respectuos unul pe celălalt, mulțumit flecare de munca celuilalt. Trăiau fericiți, stîmțați și iubiți de toți oamenii. Primul era și mai fericit, pentru că avea o soție iubitoare și o fetiță bălaie și frumoasă ca soarele. Dar iată, însă, că într-o zi căfelul pămîntului s-a trezit și a ieșit la suprafață doar atît cît să ia cu el pe soția și copila omului, ducîndu-i pe sub dărîmături în hăul fără de sîrșit. Din clipa aceea au dispărut și nopțile lui, iar el nu a mai avut cînd să facă hrană pentru sufletele oamenilor. Pentru că el o plămădea din nopțile lui de liniște și pace... Dormi ?

FATA ÎN ROȘU : Nu, ascult. Și oamenii ? Oamenii ce-au făcut ?

MIȘU : Oamenii ? Întîi au dat dărîmăturile la o parte. Dar n-au mai găsit nimic. Și el știa asta. Dar a muncit disperat alături de el. Apoi oamenii au ridicat în locul acela un palat de

cleștar. Și el era salahorul lor și le căra cu spatele cărămizile de cleștar, iar oamenii strigau la el : „Nu-i asta treaba ta. Du-te și împlinește-ți menirea !” Dar el nu mai avea nopți de pace și liniște...

FATA ÎN ROȘU : Și mai departe, mai departe ce-a mai fost ?

MIȘU : A început să umble prin cetate, din casă în casă, întrebînd dacă nu a găsit cineva nopțile lui. Și-atunci era să se întîmple o mare nenorocire : unii din oamenii cetății au început, treptat, treptat, să se transforme în vite — unii, în rumegătoare, alții, în grohăitoare. Iar el umbla trist, cău-tîndu-și disperat nopțile lui de liniște și pace, pentru că el era singurul care înțelesese că fără munca lui oamenii sînt amenințați să nu mai fie oameni. Și-atunci a venit la mine și mi-a zis : „Omule, dă-mi și mie o parte din nopțile tale”. Eu tocmai hrăneam doi boi și o scroafă cu purcel, care semănau formidabil cu vecinii mei, cu care stătusem cîndva la taifas...

FATA ÎN ROȘU : Și mai departe...

MIȘU : De-atunci, cei doi își împart nopțile, și totul a intrat în normal, și oamenii nici nu știu prin ce pericol au trecut, nici chiar cei care deveniseră pentru un timp, pentru foarte scurt timp, vite.

FATA ÎN ROȘU : N-au dispărut toate. Se caută, se adună, mugesc, grohăie... Nimeni nu le cunoaște mai bine ca mine, pentru că și eu fac parte dintre ele.

MIȘU : N-au dispărut. Așa-i. Și el se crede vinovat pentru asta. El, pedepsit, el, chinuit, el, care a plătit cu tot ce a avut mai drag... Îi vede și suferă îngrozitor că nu poate mai mult... I-au rămas nopți puține, mult prea puține...

FATA ÎN ROȘU : Îi dau nopțile mele. Toate, întregi...

MIȘU : N-are ce să facă cu nopțile tale. Ele niciodată n-au să poată înlocui nopțile lui. Sau poate că greșesc... Cine știe... Poate că greșesc. Ar merita încercat. Și-acum, culcă-te. (*Se duce la birou*). Costache... Costache !

COSTACHE : Cine-i ? Poftim ? (*Revenîndu-și*). Da, da, e ora...

MIȘU : E timpul, Costache.

COSTACHE : Da, da, treci la culcare, Mișule. (*O vede pe fată*). Doarme ?

MIȘU : Cred că da.

COSTACHE : Parcă a vrut o tărie. I-ai dat ?

MIȘU : De unde ? Și nici n-a mai cerut.

COSTACHE (*privînd-o pe fată*) : Aseară, de cîteva ori mi s-a părut că e oale. Mai ales cînd mîncă. Al văzut cum mișca maxilarul : de la stînga la

dreapta, de la dreapta la stînga. (*Mi-rat ca de o descoperire.*) Rumega! (*Mișu cască.*) Hai, urcă-te în pat. Așa, să te învelesc. (*Dispare și revine cu un pahar de lapte pe o tavă.*) Mișule!

MIȘU: Ce mai e?

COSTACHE: Laptele. Bea-ți laptele. Știi doar ce-a spus doctorul.

MIȘU (*privindu-i picioarele goale*) Pislarii. Pislarii, n-auzi!

COSTACHE: Nu.

MIȘU: Atunci, ia laptele și pleacă de-aici!

COSTACHE (*în timp ce-și pune pislarii*): Bătrîn artăgos, chelner nenorocit! (*Îi dă paharul cu lapte.*)

MIȘU (*bea tacticos*): Mersi. Trec eu la perete. Vezi dacă sînt toate robinetele închise.

(*Costache iese din scenă. Mișu adoarme, sau cel puțin așa lasă impresia. Costache reintră și se apropie de patul fetei.*)

COSTACHE: Hm, nu-i urîtă. Ba pot spune chiar că-i frumoasă.

(*Ia ce-i trebuie pentru desen, trage un scaun lângă pat și desenează.*)

FATA ÎN ROȘU (*după ce l-a urmărit un timp cu privirea*): Ce faci?

COSTACHE: Stai cuminte și taci! Închide ochii, dormi. Aveai chip de om, de om frumos și bun.

FATA ÎN ROȘU (*după ce și-a pierdut răbdarea pozînd*): Dă-mi și mie să văd! (*Se uită la desen.*) Formidabil! Domnule, dar ai talent, nu jucărie... Dar aici în colț, ce naiba mai e?

COSTACHE: Tot tu.

FATA ÎN ROȘU: Fii serios, e un cap de oaie.

COSTACHE: Oaie, dacă zici.

FATA ÎN ROȘU (*furioasă*): Și atunci de ce m-ai adus în ieslea asta? Să văd cum arată la fața locului doi bătrîni maniaci, să ascult o poveste timpită spusă de un om amețit de mirosul vinului băut de alții?

COSTACHE (*luîndu-și desenul*): Oaie.

FATA ÎN ROȘU: Bee!

COSTACHE: Behăie, dar mai încet. Al putea să-l trezești. E păcat. Muncește mult.

FATA ÎN ROȘU: Behăi, miorlăi, schelălăi ca o cățea, fac cum îmi place, si-acum lasă-mă în pace. Vreau să dorm.

COSTACHE (*privind-o în continuare atent*): Somn ușor.

FATA ÎN ROȘU: Bine, omule, n-auzi că vreau să dorm?

COSTACHE: Cine te oprește?

FATA ÎN ROȘU: Dumneata. Faci zgomot. Nu înțelegi? Cum nu înțelegi? Faci prea mult zgomot cînd taci... Și

nu mă mai privi așa. Nu pot să dorm cînd mă privește cineva!

COSTACHE: Ai ceva de ascuns?

FATA ÎN ROȘU (*izbucnînd în ris ca de o glumă bună*) Eu? Ce-aș mai putea avea de ascuns? „Meseria” mea e cit se poate de evidentă.

COSTACHE: Tocmai asta e.

FATA ÎN ROȘU: Nu ține, nu mă las prinsă.

COSTACHE: Bine, s-o luăm atunci în linie dreaptă de ce-ai părăsit facultatea?

FATA ÎN ROȘU: Deci, aici ai vrut s-ajungi!

COSTACHE: De ce ai abandonat facultatea?

FATA ÎN ROȘU: Viceversa. Viceversa! Facultatea m-a abandonat pe mine. M-au dat afară. Pur și simplu mi-au trînit ușa în nas.

COSTACHE: Chiar așa, fără motiv?

FATA ÎN ROȘU: Se poate!?!?! Cu motiv. Documentat, argumentat, probat, apoi explicat, dezvoltat, concluzionat... (*Pază.*) Chiar vrei să știi? La urma urmel, de ce nu? (*Ca și cum ar „intra în program.”*) M-au dat afară pentru două momente stupide, absurde, aberante, incredibile, complet străine moralei noastre... (*Tresare.*) Am spus „noastre”! Formidabil, ce înseamnă obișnuința unei apartenențe... (*Alt ton.*) N-am fost crezută niciodată, și pun prinoare 1000 contra 1 că la fel o să se întîmple și acum. Dealtfel, nici eu n-aș crede. Uneori, cînd mă ascult povestind — noroc că foarte, foarte rar — îmi vine să-mi strig singură „minți! Doamne, cu cită nerușinare minți!...” Chiar n-aveți o țârie în birlogul ăsta? Acum, dacă tot mi-a fugit somnul...

COSTACHE: Nu avem. Mișu nu suportă acasă decît laptele. Eu nu mai beau... (*Semn către stomac.*) Dacă vrei un pahar cu lapte...

FATA ÎN ROȘU (*strimbîndu-se*): Lapte!?

COSTACHE (*aducînd un pahar*): Încearcă.

FATA ÎN ROȘU (*gustă și se strimbă*): Miroase a vacă.

COSTACHE: Se mai întîmplă. Rar, dar se mai întîmplă.

FATA ÎN ROȘU: Vacile sînt animale folositoare. Vacile fac vițe, dau lapte, din laptele vacilor se produce... (*Grav.*) Chiar vrei să știi? (*Costache se așază mai bine în fotoliu.*) Te privește. O fac pe răspunderea ta. Eram frumoasă... Nu, nu protesta. Atunci da, atunci eram frumoasă. Am fost aleasă și „Miss Institut”. Aveam o rochie lungă, și fluturasii rolau în jurul meu uite-asa, dar eu rideam și mă simteam puternică și mîndră. În sînea mea, că eram fată-fecioară. Sigur,

mi-era rușine s-o spun... De ce rid oamenii de asta, dumneata știi ? Lasă, nu-mi răspunde, știu și eu. Am aflat. Unde am rămas ?

COSTACHE : „Miss Institut“.

FATA ÎN ROȘU Cam pe-atunci a pus ochii pe mine unul de la catedra de anatomie. Se pricepea, omul. Mă amuza. Avea burtă, nevastă, doi copii și plătea pensie alimentară unei foste studente... Mai ai un pahar cu lapte ? Mulțumesc. Dacă în noaptea asta îl beau și pe-al treilea, când plec de-aici mă duc direct la mănăstire... (Continuându-și ideea.) Știi cum se întâmplă parcă înnebunise. Iar eu mă jucam cu el. Asta a fost primul moment. Al doilea, dacă ar trebui să-l titrez, l-aș spune „milă“. Aici vine incredibilul : am cedat celui mai urât băiat din institut. Avea cocoasă și în față și în spate, nasul strîmb, și nici nu strălucea de inteligentă. Natura n-a vrut să-l dea nimic în compensație. Și se uita după mine atît de pierdut, și era atîta rugăminte în ochii lui... A doua zi dimineață, cînd l-am văzut în pat lîngă mine... Iar el, generos, mi-a promis că mă va lua de nevastă. Înțelegi ? El a vrut să mă ia de nevastă ! Și-atunci, din senin, m-a apucat un rîs nebun, și n-am mai știut ce fac. Mai tirziu, fetele mi-au povestit că am ieșit goală pe culoarele căminului, îmbrîncindu-l pe el, gol și hidos, și rîzînd mereu ca o dementă... După care a urmat tacîmul cunoscut : adunări, discuții, anatomistul care făcea spume la gură, acuzînd în numele moralei socialiste... și lată-mă aici.

COSTACHE (se îndreaptă spre fereastră) : Se face ziuă.

FATA ÎN ROȘU : Nu mă crezi, așa-i ? Am cîștigat. Dă-mi un leu !

COSTACHE (fără s-o ia în seamă) : Vezi, într-o anume zi a anului, Mișu o are notată, soarele răsare exact din coșul blocului aceluia. E atît de surprinzător să vezi soarele ieșind pe horn...

FATA ÎN ROȘU : Nu mă crezi ?

COSTACHE : Flecăre fată în situația ta are pregătita o poveste. Și știi de ce ? Pentru că simte nevoia să se justifice... Mai vrei lapte ?

FATA ÎN ROȘU : Bee !

COSTACHE Tot oale ! (Se aude un mieunat.) Napoleon. Vine la culcare.

În curînd s-ar putea să vină și madam Ventura să ceară daune interese. FATA ÎN ROȘU : Tot pisică ?

COSTACHE Nu. O umbră. Dar are o gură... (Zgomot pe scări, vocea mamei Ventura : „Este o adevărată nerușinare... Criminalu', banditu'... Ciocănituri puternice în ușă.) Ce-ți spuneam ? Să vezi acum circul dracului ! (Către Mișu, care s-a sculat.) Mișule, eu trec în baie, vezi tu ce vrea.

MIȘU Imposibil. Dorm.

COSTACHE : Mișule, nu mă lăsa...

MIȘU Am adormit. (Sforăit.)

COSTACHE (deschide ușa) : Poftim, madam Ventura. Vă rog, ca la dumneavoastră acasă.

VENTURA Crimă, blasfemie.. Ipochimenul iar mi-a necinstit-o pe Rozina. Bine, arhonde Costache, obrazul dumitale subțire cum poate să rabde una ca asta ? (Mișu sforăie.) Sforăie, tovărășelul, ce-i pasă, iar ipochimenul călărește acoperișurile, intră în casele oamenilor cinstiți și le fură pînea de la gură ! (Sforăit.) Păi eu mai am de unde să dau înapoi arvuna la oameni ? (Se trîntește în fotoliu.) Ce, mai am casele și moșile lu' răposatu' ? (O vede pe fată.) Aaaa, aaa... Aoleu, ptlu satana, ducă-se pe pustii, Doamne ferește, pișcă-mă, boier Costache, că visez...

FATA ÎN ROȘU (ridicîndu-se din pat și trecînd pe lîngă madam Ventura, care se clupește de zor) : Nu visezi, madam Ventura. Sînt reală, din carne și oase. „cu coapsa fină, de alăută florentină“...

VENTURA (i-a pierit grațiu) Aaa, aaa...

FATA ÎN ROȘU (îi întinde un pahar cu apă, pe care madam Ventura îl bea cu nesăță) : Ne-a revenit glasul ? Iar cu Napoleon am să rezolv eu. Pînă acum nu m-am amestecat în istorie, dar acum, cînd e vorba de urmașii Cantacuzinilor...

VENTURA Știi ? Păi să vezi, duduțu' dragă, că eu dinspre mamă, adică buna, Dumnezeu s-o ierte, era... (Revenindu-și.) Aaa, aoleu, va să zică asta-mi faceți 'mneavoastră aici ? ! Pulcuțe tinere, noaptea ? (Tață.) Unde

vă e, mă hodorogilor, morala socială, fir-ați ai dracului să fiți, de necinstiți voi frumusețe de copil... Și tu ce rizi, fă, ca una de-alea... sau poate c-o fi chiar una de-alea...

FATA ÎN ROȘU (*continuând să ridă*) De-alea, madam Ventura, de-alea, cu-leasă din șanțuri, de pe străzi, din circiumi leftine...

VENTURA (*crucindu-se*) Ha, ăsta-i vinovatu', ăsta-i codoșu' piaza-rea! (*Trăgînd de Mișu să-l dea jos din pat.*) Codoșule, nu ți-au ajuns pisicile, nu m-ai nenorocit pe mine destul, cu motanul tău... Să-mi dai banii, banii mei, banii care trebuie să-i dau înapoi oamenilor, că eu de unde să-i iau, tu să mi-i dai.

MIȘU (*în pijama și demn*) Stimate doamnă fostă, cit? (*la de pe birou o sumă.*) **AJUNGE?**

VENTURA Nu.

MIȘU (*mai pune*): Atît?

VENTURA (*văzînd că merge*) Încă.

MIȘU (*dînd să bage banii la loc*) S-o crezi dumneata! 25 de lei de pisoi. Cîți pisoi crezi că fată jigărita aia?

VENTURA (*smulgînd banii*): Jigărita?! Cea mai nobilă ființă din tot cartierul.

MIȘU (*în timp ce o împinge spre ușă*): Albă, pufoasă, mătăsoasă, rîioasă... (*Trîntește ușa.*) Uff, am scăpat! (*Reîntîrînd madam Ventura și se așază grav în fotoliu.*) Ce faci, cucoană?

COSTACHE Madam Ventura!

FATA ÎN ROȘU Bravo, coană mare!

VENTURA Nu plec pînă nu știu cine e, ce vrea, de unde vine, cine o aduce, în ce scop, unde lucrează, unde locuiește, cine e ta-su, cine e mă-sa, de ce stă dezbrăcată, ce caută în patul lui...

FATA ÎN ROȘU Cucu, cucu, cucu!

MIȘU Mai rău ca într-un chestionar de la serviciul personal. E nepoata mea.

VENTURA ...de ce stă în patul... Ce-ai spus?

MIȘU: E nepoata mea.

COSTACHE (*salvat*) E nepoata lui.

FATA ÎN ROȘU (*evident ironic*): Sint nepoata lui.

VENTURA (*amețită*) Cum, nepoata ta? De cînd, nepoata ta, de unde, ne-poata lui?

MIȘU De la Caracal.

COSTACHE: De la Caracal.

FATA ÎN ROȘU Chestia cu căruța, madam Ventura, uită-te bine la mine. Eu sint cea care eram în vîrfurile căruței. El (*către Mișu*) era mai la fund, de mina a doua...

VENTURA: Care Caracal, ce căruță, vîrf, fund, ce mină, ce mă înnebunești pe mine cu vorbele...?

MIȘU (*teatral*): Madam Ventura, vrei să jur...

FATA ÎN ROȘU (*care între timp s-a îmbrăcat*) Madam Ventura (*ironie gravă*), sint nepoata lor de-o noapte. M-au adus aici să facă dragoste cu mine, dar pînă la urmă au ajuns la concluzia că sint prea bătrîni pentru asta.

VENTURA (*rezonabil*): Păi cred și eu...

FATA ÎN ROȘU Și mi-au dat să beau lapte! (*Hohot de rîs.*) Finita la comedia. O noapte întreagă ați făcut-o pe oamenii cumsecade; acum, a ieșit soarele din horn, pa și pusi!

COSTACHE (*către fata care-l cu mina pe clanță*): N-ai uitat nimic?

FATA ÎN ROȘU Nici măcar năravul.

COSTACHE (*îl întinde un plic*): Asta! Este o scrisoare către directoarea filaturii. Poți s-o citești, plicul nu-l închis.

FATA ÎN ROȘU (*după un moment de ezitare, la cu două degete plicul și-l lasă să cadă în poșetă. Ride forțat*) Și mă vezi pe mine umblînd printre războaie, sau știu eu ce-o fi acolo... Munca-l înnobilează pe om. *omul*, distinși cetățeni, omul, și nu *oala*. Beee! (*Și trîntește ușa.*)

VENTURA Nu mai înțeleg nimic. Ce-a fost asta?

MIȘU: O experiență de viață. (*Îngrijorat.*) Să fug după ea?

VENTURA Dacă ce-a spus ea e adevărat, atunci eu ce să fac? Să fiu tristă pentru fata asta care este atît de frumoasă, sau să mă revolt pentru c-am găsit-o la voi în casă? Eu ce să fac?

MIȘU Să te duci să dai oamenilor ar-vuna înapoi, coană Ventura, că pisoi de angora... ioc.

ACTUL al III-lea

Tabloul 1

Din nou restaurantul găril. Aceași animație obișnuită, aceleași anunțuri de sosiri și plecări de trenuri. Masa bagagistului e la locul ei. Fără scaune. Pe ea e un buchet de flori. În cealaltă parte a scenei, masa la care se află Costache.

COSTACHE (*către Mișu*): Nu vrei ?

MIȘU : N-am voie, zău n-am voie. Și nu se face, tocmai azi.

COSTACHE (*privind florile*): Îți mulțumesc.

MIȘU : O făceam oricum. Îmi era drag. Mă învățasem cu el... Știi câți oameni au fost la înmormintare ? Enorm de mulți, dom'le, cred că nici el nu știa câți oameni țin la el.

COSTACHE : Zău ? Mă bucur, tare mult mă bucur.

MIȘU : Pentru el tot nu mai contează. Poate, pentru noi. Ne-a adunat pe toți acolo, fără să ne cunoaștem unul cu altul... Costache, știi ce mă gîndeam eu atunci ? De ce trebuie să moară omul, ca ceilalți să recunoască, în sfîrșit, cît de bun, de frumos și de drept a fost !

COSTACHE : Așa e viața, Mișule. Moartea este cea mai exclusivă sinteză morală. Nu acceptă amestecuri de bine și rău. Și e și generoasă. Binele, oricît de mic ar fi, îl amplifică.

MIȘU : Despre morți, numai de bine.

COSTACHE : Da, Mișule, e o vorbă care adună în ea multă înțelepciune. E selecția pe care o fac urmașii în ceea ce vor să păstreze de la răposați. De ce nu i-ai pus și poza ? Nu cred că n-avea familia una.

MIȘU : Ai înnebunit ? Asta-l circumă.

COSTACHE : Da, da, circumă. Și nu vrei să stai, măcar două minute ?

MIȘU : Nu insistă, Costache. Stă balaurul cu ochii pe mine tot timpul.

COSTACHE (*privind intrarea în restaurant*): Da, da, ochii... Avea totuși o privire... Ce spuneai tu de ochi ?

MIȘU : Nimic. Vorbeam și eu așa. Da' eu tot nu cred că mai vine, degeaba te proptești cu ochii în ușa ala...

COSTACHE : De unde știi ?

MIȘU : Au trecut patru luni și tu tot mai crezi...

COSTACHE : În om trebuie să crezi, Mișule, uneori chiar și în pofta tuturor evidențelor.

MIȘU : Sună a lozîncă, Costache. Asta să nu o pui în cărțile tale. Prea are un iz creștinesc. Nu se poartă.

COSTACHE : Nu se poartă ?

MIȘU : Nu. Și de ce s-ar purta ? Omul trebuie să merite încrederea, trebuie să facă dovada că merită.

COSTACHE (*văzînd pe cineva*) : Uite-l !

MIȘU : Cine-i ?

COSTACHE : Nu-l cunoști ?

MIȘU (*privindu-l pe omul cu fulgarin*) : Ba parcă... Cred că e...

COSTACHE : Sigur, precis, adu-l încoace repede ! (*Mișu îl aduce pe Omul cu fulgarin. Costache, precipitat.*) Nu vreți să luați loc ?

OMUL CU FULGARIN : Știi, n-aș vrea să deranjez...

COSTACHE : Mișule, un pahar și o gustare ! Nu ne-am mai văzut de cîteva luni.

OMUL CU FULGARIN (*obosit*) : Am făcut de toate. Am fost și în provincie. (*Schimbă scunul, să aibă ușa în față.*) Treburi, sarcini, misiuni...

COSTACHE : Da, da „misturi”, așa le ziceți dumneavoastră. Și-acum, tot în misiune ?

OMUL CU FULGARIN : Nu, așa, în trecere...

COSTACHE : Ei, atunci e altceva. (*Și rămîne cu ochii pe ușa, observat cu atenție de Omul cu fulgarin.*)

OMUL CU FULGARIN : Parcă așteptați pe cineva ?

COSTACHE (*tresărînd*) : Eu ? Nu, pe cine ? Mă u'tam și eu, așa... (*Anunț de tren.*) Sînală, Buzeni, de la Buzeni urci pe Jepl pînă la Babele... O vreme, drumul a fost închis. Păcat. L-o fi deschis, n-ai aflat ?

OMUL CU FULGARIN : Trebuie să vină. Pînă la urmă trebuie să vină, nu are unde să se ducă.

COSTACHE : Nu te plictisești niciodată de rolul ăsta al lui Javert ?

OMUL CU FULGARIN : Javert ? A fost o conștiință, o mare conștiință...

COSTACHE : Un rob al canoanelor, al rigidității legii. Știi de ce s-a sinucis ? Din slăbiciune. Nu a rezistat să mai stea ascuns după perdeaua greea a legii. A făcut o spărtură, un mic orificiu, și a văzut că dincolo se află

un om. Și-atunci s-a îngrozit... De ce stai aici s-o pîndești ?

OMUL CU FULGARIN : Pentru că Ja-vert nu e dispus să-și lege un pietroi de gît, și nici să-i lase pe alții să facă asta...

COSTACHE : E așa de grav ?

OMUL CU FULGARIN : Nu știu. S-ar putea. A fost închisă pînă acum trei zile.

COSTACHE : Închisă ! ?

OMUL CU FULGARIN : A fost adusă la miliție de doi bărbați care pretindeau că le-a luat niște bani. S-a găsit la ea un plic cu 2.000 de lei și o scrisoare de recomandare către direcția de la filatură, semnată de dumneavoastră. Ea a refuzat să spună de unde are banii. Cînd tovarășii au vrut să vă invite la miliție, ea a insistat să vă lase în pace : „Nu-l amestecați în murdăria asta”. Chiar așa a spus.

COSTACHE : Bine, dar dumneata știi, sau cel puțin bănuiai ; de ce n-ai venit dumneata să-mi spui ?

OMUL CU FULGARIN : Am lipsit trei săptămîni. Cînd am venit, procesul era judecat.

COSTACHE : E absurd ! Nu pot să cred că pentru simplul motiv că a refuzat să spună de unde are banii...

OMUL CU FULGARIN : Nu, sigur că nu. A mai dat însă și o nenorocită de declarație... N-a cruțat pe nimeni. Nume, adrese, sumele promise... Unii au refuzat categoric să recunoască. Alții, însă...

COSTACHE : Cît a stat ?

OMUL CU FULGARIN : Puțin. Trei luni. O pedeapsă mai mult formală. A impresionat pe toată lumea cu sinceritatea ei.

COSTACHE : Ai fost la ea ?

OMUL CU FULGARIN : N-a vrut să discute cu mine. Însă i-am trimis săptămînal cîte-un pachet. Le-a refuzat. Le țin pe toate. Stau stivă acasă. M-au umplut gîndacii. Dar le țin, pentru că odată și odată tot o să i le arăt și am să i le arunc în cap, unul după altul...

COSTACHE : Și de cînd ziceai că a ieșit ?

OMUL CU FULGARIN : De trei zile.

COSTACHE : Și ce-a făcut în timpul asta ? Unde stă ? Avea locuință, o mai are ?

OMUL CU FULGARIN : Păreți cam obsedat de soarta acestei ființe.

COSTACHE : Iar dumneata, afectat. De ce ?

OMUL CU FULGARIN : Aș putea să vă întreb și eu : de ce sînteți obsedat de soarta ei ? Nu, nu vă grăbiți să răs-pundeți !

MIȘU (cu tava) : Mai în singe, am adus și-o salată proaspătă ! Eu am făcut-o.

(Către Costache.) Tu nu vrei nimic ? COSTACHE : Mîncîcă, mîncîcă ! La vîrsta dumitale, aveam o poftă de mîncare nebună. Acum...

OMUL CU FULGARIN : Sincer să fiu, mi-e foame.

COSTACHE : Poftă bună !

MIȘU (făcîndu-l pe băiat să-i rămîndă dîmnicatul în gît) : Oare ea o fi mîncat ceva de cînd a ieșit de acolo ? (Către Omul cu fulgarin.) Dar serviți, se poate, nu vă place, nu e proaspăt ? Așa, foarte bine, cu poftă. Se vede că aveți dinți sănătoși, stomac sănătos... Ce zici, Costache, o fi avut bani să-și cumpere un covrig ?

OMUL CU FULGARIN (furios) : Are bani. A mîncat (către Costache, rîdîndu-se de la masă), are casă și nu i-a luat-o nimeni, și cinci adrese, la alegere, unde poate să muncească. (Către Mișu.) Păstrează restul, să nu mă injuri după ce plec. (Către Costache.) Iar eu o urmăresc, și am să o urmăresc mereu, cît îmi place și cît vreau, și dacă am venit aici, și dacă m-am așezat la masa asta, nu înseamnă să... pentru că și eu... Bună seara.

COSTACHE (înțelegător) : Bună seara.

MIȘU (nepricepînd) : Ce are, domnule ?

(Anunț de tren internațional.)

COSTACHE (pe gînduri) : Cred că l-ăr fi plăcut tare mult să călătorească. Mișule, vezi că e unul nervos la masa 12.

(Zgomot obișnuit de restaurant. Chelneri cu tăvi. Alt anunț de tren — atmosfera restaurantului de gară.)

MIȘU (revenînd) : Se schimbă lumea.

COSTACHE : Ai observat ?

MIȘU : Nu, că acum se schimbă de tot. Știi ce mi-a spus balaurul ? Că după ce tragem oblonul, să nu plec. Au năvălit o masă de adio.

COSTACHE : Și tu spuneai că-l cel mai rău șef pe care l-ai avut, dat dracului etc., etc.

MIȘU : Este. (Plecă și revine.) A zis să vii și tu, că altfel contramandea.

COSTACHE : Păi vezi ? (Tresare.) Fuși la usă, repede ! Cred că am văzut-o.

MIȘU (revenînd) : Ți s-a părut.

COSTACHE (căzînd) : Da, da, îmbătrînim, Mișule. Copilul ăla avea dreptate. Mă doare. Putea să fie și...

MIȘU : Imposibil.

COSTACHE : Fata mea putea să albă și ea... Ți-am spus că voia să se facă milițiancă... ?

MIȘU : ...apoi aviator, doctoriță, țesătoare de covoare, ca să ajungă tot la milițian.

OMUL CU FULGARIN Prezent ! (E ud, curge apa de pe el.)

MIȘU : Pînă la urmă tot ți-ai pus pietrolul de gît, vîd însă că te-a pescuit cineva.

OMUL CU FULGARIN Luare de mită, înșelare la cîntar, falsificarea notei, tot te prind eu cu ceva...

MIȘU : Grăbește-te ! Mai am două ore. (Anunț : „Trenul de Timișoara are o întîrziere de 120 de minute“.) Eu voi fi punctual. Exact peste 120 de minute, ajung la stația terminus.

COSTACHE Vei avea clienți. Toți cei care așteaptă vor da năvală în restaurant.

OMUL CU FULGARIN Și nu vreți să știți de ce m-am întors ? Am găsit-o !

COSTACHE (precipitat) Unde, ce face ? Măi omule, de ce n-ai adus-o încoace ?

OMUL CU FULGARIN Mai exact, ea m-a găsit pe mine. Cred că-i bolnavă, sau așa ceva.

MIȘU și COSTACHE (deodată) Unde ?

OMUL CU FULGARIN Mă așteaptă la colțul străzii.

COSTACHE : Bine, hai să mergem. Repede !

OMUL CU FULGARIN Nu.

COSTACHE : Cum, nu ?

OMUL CU FULGARIN V-a rugat ceva. Sau așa bănuiesc.

MIȘU : Dar spune odată, omule !

OMUL CU FULGARIN Nu știu. (Întinde o hîrtie.) Mi-a spus să vă dau asta.

COSTACHE (citind și apoi dîndu-i scrisoarea lui Mișu) Poftim. (Îi dă o cheie Omului cu fulgarin.)

OMUL CU FULGARIN (reminiscență profesională) Mai e cineva acasă ? Aveți ceva valori, banii...

MIȘU : Drepturile de autor de la ultima carte, I-a luat ieri.

OMUL CU FULGARIN Atunci, poate că...

COSTACHE : Marș afară și dă-i cheia !

OMUL CU FULGARIN Nu mă înjura. Îmi pare rău. A devenit un reflex. (Întinde mina.) Pace !

COSTACHE (patern) Ai grijă de ea. Dacă vrea să rămînă singură, las-o singură...

MIȘU (care dispăruse și revine cu un pachet) : E ceva de mîncare și o sticlă cu țările.

(Omul cu fulgarin pleacă în fugă. Restaurantul, treptat, treptat, s-a umplut. Se aud alte anunțuri de trenuri care vin și pleacă. La o masă, un început de scandal repede aplanat. Zumzetul specific al restaurantului se transformă treptat, pe nesimțite, într-un vuiet de apă care lovește malurile.)

COSTACHE (nervos, agitat) : Mișule, totul e în ordine acasă ?

MIȘU (firesc) : Totul.

COSTACHE (inventar) : Am strîns paturile, am măturat, am șters praful... (Speriat.) Ciorapil, ciorapil murdari...

MIȘU : Strînși.

COSTACHE : Sigur ? Și baia ? Mișule, baia ? !

MIȘU Ce-i cu ea ? Omule, ai înnebunit ? Ce, vine să te viziteze regina Angliei, prințul Danemarcel ?

COSTACHE (exaltat) : Nu, Mișule, dar parcă aud cum urlă cîinele pămîntului, cerînd suflet de om. Cîinele pămîntului, Mișule !

MIȘU (cald) : Lasă. Costache, lasă, o să avem grijă de ea. Acum n-o să-l mai dăm drumul. Dacă are nevole, o ducem și la medic, îi luăm haine, avem noi grijă de ea...

COSTACHE (exaltare crescîndă) : Auzi, auzi, Mișule ? ! Parcă e Dunărea cînd curge furioasă. (Zgomotul s-a transformat într-adevăr în vuiet de apă.) O auzi cum cere OM ? Am mai auzit-o o dată, cînd eram copil. Cerea și atunci OM, OM. Atunci s-a înecat fratele meu mai mare. Striga OM, și eu i-am spus să nu se arunce în apă, dar el s-a aruncat... Și n-a mai ieșit. (Ridicîndu-se brusc.) Mișule, auzi ? Mă cheamă, mă strigă : Costache, Costache, taică Costache !

(Cortina)

Tablou 2

Din nou camera de la mansardă. În mijloc, Fata în roșu, iar în ușă, Omul cu fulgarin.

FATA ÎN ROȘU : N-au schimbat nimic.
(*Se duce la birou.*) Manuscrisul lui...
(*La raftul cu cărți.*) Petrarca... (*Răsfoiește și recită aceleași versuri.*) Și nici o carte de-a lui...

OMUL CU FULGARIN (*intrind și punând pe masă pachetul cu mâncare*)
Poate ți-e foame...

FATA ÎN ROȘU Îți mulțumesc că te-ai gândit...

OMUL CU FULGARIN (*jenat*) Nu eu, chelnerul, Mișu. A spus că e și o sticlă cu țarie, așa a zis, cu țarie, dacă vrei cumva... Dar eu aș zice...

FATA ÎN ROȘU Dumneata ai zice ? Dumneata ! Și cu ce drept ? Cu dreptul puterii, cu autoritatea legii ? Ce mai vrei ? Te-ai ținut după mine și ai reușit. M-ai prins, m-ai judecat, m-ai închis, m-ai păzit... Mi-ai contabilizat toate faptele urite, rele, le-ai pus pe coloane, le-ai încadrat în legi, articole... (*Răbufnind.*) Dar cu n-am făcut nimic bun ? Nu, pentru că n-am plîns, pentru că n-am vrut să-ți dau satisfacție, pentru că n-am vrut să dau nimănui satisfacția de a mă vedea că plîng. Dar acum vreau să plîng aici, și singură. Ieși afară ! (*Rămasă singură, repetă scena cu hainele din actul II.*) Și-acum plîngi ! Hai, strîduiește-te. Trei luni de zile te-ai gândit la clipa asta. Acum e a ta. Hai, plîngi. Dar nu isteric. (*Se strîmbă, e chinuie.*) Nu merge. Ba mai degrabă îmi vine să rid. (*Ride.*) Fără motiv. (*Printre hohote.*) Zău, fără motiv. Plîngi ! Parcă e un făcut : cînd mă gîndesc mult, mult la un lucru, la ceva, și cînd vine vremea să pot face acel lucru, acel ceva, nu mai pot. Și dacă n-am să plîng ? (*Uitîndu-se într-un colț al camerei.*) Vrei tu să plîng ? Dar dacă eu nu vreau ? Nu mai vreau și gata. Degeaba te-ai ținut după mine. La închisoare stăteal puțin. Nu-ți plăcea. Fugeai repede. Cred și eu, cu mirosul tău de rododendron, ce să cauți acolo ? ! Dar aici e bine, curat, comod, te-ai instalat în fotoliu... Ieși afară, pleacă, și ia-ți mirosul tău de rododendron ! Nu, n-am nevoie de scuzele tale. Să iert ? Ce să iert ? Pleacă ! Stai ! Măcar spune-mi, spune-mi acum de ce ? Știi că-l iubesc pe băiatul ăsta... Și tata

era om tînăr, bărbat tînăr... De e-a trebuit ca tu și omul meu... Plîngi ? Foarte bine, plîngi ! Dacă nu pot eu, măcar fă-o tu. Crezi că lacrimile tale pot spăla murdăria de pe mine ? Am venit acasă ușoară ca o pasăre a cerului și luminată de bucuria de -l vedea, și l-am văzut în brațele tale... Am fugit ca o bezmetică, m-am urcat în primul tren, iar cînd am ajuns la cămin m-am aruncat în brațele primului bărbat. Era cocoșat, urît, prost — cu atît mai bine ! (*Ușa se deschide încet și apare madam Ventura. Fără s-audă.*) Te-a părăsit. Știu. Era firesc ! Taci, nu spune nimic.

MADAM VENTURA Tac, maică, nu spun o vorbuliță.

FATA ÎN ROȘU : Nu dumneata, ea, ea să tacă. Se ține după mine, mă urmărește.

MADAM VENTURA (*făcîndu-și cruce*) : Dar nu-l nimeni aici, fetițo...

FATA ÎN ROȘU : Este, Ea ! Ulte-o, acum vrea să plece. Și lasă în urma ei al-ros de rododendron. Ia-ți și mirosul de-alci, du-te, cu mirosul tău cu tot !

MADAM VENTURA (*mirosind în aer*) : Salam, poate și șuncă de Praga, precum măsline... am un nas... dar redo... cum l-ai spus dumneata...

FATA ÎN ROȘU (*observînd-o, în sfîrșit*) : Ce mai faci, madam Ventura ? Știi că mi-a fost dor de dumneata ?

MADAM VENTURA (*fals mirată*) . Zău ? ! Să-ți dea Dumnezeu sănătate. Buna îmi spunea, cînd eram mică, să mă gîndesc la ea, că așa o să trăiască mult. Mersi, maică. Dar pe unde-ai umblat ?

FATA ÎN ROȘU : Am stat la închisoare, madam Ventura.

MADAM VENTURA (*neatență*) : Ei, să-ți fie de bine, maică ! (*Realizează.*) Aoleu ! Unde spuseși că fuseși ? Păi ce căutași acolo, sufletele ?

FATA ÎN ROȘU : Un loc de meditație, madam Ventura.

MADAM VENTURA : Și prin altă parte nu dăduși de el ? (*Curioasă.*) Și cum fi acolo, maică ? Bat ? Bat tare ?

FATA ÎN ROȘU Nu bat, madam Ventura.

MADAM VENTURA : Rău maică, foarte rău ! Păi ce fel de închisoare e ala ? Mîncărică, mîncărică. Somnșor la

tră fixă, poate și plimbărică... Păl se poate? Ehej, pe vremea mea, închisoarea era o treabă serioasă. Că dacă apucaj să întri o dată, a doua oară ți trecea cheful.

FATA ÎN ROȘU Sint alte vremuri, madam Ventura.

MADAM VENTURA: Ce „alte vremi”, drăguță?! Pușcăria-l pușcărie. A ajuns acolo, pune gîrbaciul, înmoaie-l oasele, să-i piară cheful să mai vină a doua oară. Așa, o lau mereu de la capăt. Cînd obosesc, se duc la pușcărie să se odihnească.

FATA ÎN ROȘU: Poate ai dreptate, madam Ventura, dar sint bătaie și mîi rele...

MADAM VENTURA Care, fetico? Ce poate fi mai rău ca un gîrbaci. Eu n-am mîncat bătaie niciodată, dar am văzut.

FATA ÎN ROȘU (*răspunzîndu-și de fapt sieși*): Rușinea, un bici cu bile de plumb. Rupe carnea...

MADAM VENTURA: N-am văzut pe nimeni mort sau schilodit de rușine, dar de bătaie...

FATA ÎN ROȘU: ...rușinea care upe carnea de pe tine, pîrjolește sufletul... (*Violent.*) Ce crezi despre mine? Sint o stricată, o timpită, o neună...?

MADAM VENTURA (*puțin speriată*): De, de...

FATA ÎN ROȘU De ce-am făcut-o? Spune-mi dumneata, de ce-am făcut tot ce-am făcut?

MADAM VENTURA (*alta*): Greu de răspuns. Nu tot ce face omul poate fi explicat și logic, pentru că foarte multe din actele noastre nu au o bază logică. Am să-ți povestesc ceva, ca să înțelegi mai bine: am fost anunțată că soțul meu a căzut încă din prima zi de război. După aproape un an, într-o seară, m-am trezit cu el la conac. O epavă slab, nebărbierit, plin de păduchi, bolnav... Dezertase. L-am spălat, l-am îngrijit, l-am ținut ascuns... Îi era frică de moarte. Într-o dimineață, l-am găsit mort în podul conacului. Cred că tot de frică a murit. Îl mai lubeam, nu-l mai lubeam, nu mai știu. Dar ce fac cu el? Cum îl îngrop? că trebuia să-l îngrop creștinește. Și-atunci m-am dus la popa Noaptea din comună și l-am spus tot și l-am rugat să-l citească, că de îngropat îl îngrop eu cu femeile de la conac, noaptea. Iar el s-a dus și m-a spus la jandarmi, iar jandarmii le-au spus nemților, care aveau comanda-

ment în comună, și așa era să mă

trezesc deportată într-un lagăr... Mai tîrziu l-am întrebat pe popa Noaptea: de ce, părinte? N-a putut să-mi răspundă. Nu l-a strins nimeni cu ușa, nu l-a obligat nimeni, și el s-a dus și m-a spus. Anl de zile m-am culcat și m-am sculat cu întrebarea asta în cap: de ce?... De atunci și pînă azi, am văzut însă mulți oameni făcînd lucruri fără nici o logică.

FATA ÎN ROȘU: Așa e, Madam Ventura. (*O vede privind pachetul.*) Ia, madam Ventura. Tot ce poțestei, numai lasă și ceva pentru Napoleon.

MADAM VENTURA: Otravă, cucută, cianură... A patra oară, fata mea, a patra oară... Am adus acasă motan de angora, doamne, ce frumusețe, dar ea, nimic, să-l sfișie... Cum apare însă lîpochimenul, cum îl simte pe-aproape, n-o mai țil în casă.

FATA ÎN ROȘU (*uitîndu-se pe geam*): Așa, să stal acolo, pînă dimineata...

MADAM VENTURA: Cu cine vorbești, fata mea?

FATA ÎN ROȘU (*tresărînd*) Cu nimeni... Eu? Cu nimeni.

MADAM VENTURA (*luînd pachetul*): Atunci, eu am să mă duc. Cred că sint obosită... Poate vrei și tu să te culci...

FATA ÎN ROȘU (*rămasă singură, deschide fereastra. Simte miros de rododendron*): Iar ai venit? Ce mai vrei? Să te lert? Și la ce-ți folosește? Ai venit pentru mine? Tu? Nu, mamă! Mamă?! Ți-am spus „mamă”? Curios. Înseamnă că s-a petrecut ceva, că ceva nu mai e cum a fost... (*Se aruncă pe fotoliu, îmbrățișîndu-l.*) Mamă! Tu care ai făcut minunea, intrînd și ieșînd din închisoare cînd ai vrut, mai fă o minune, mamă. Acum te rog eu. Te rog: întoarce timpul înapoi. Ajută-mă să pierd trenul, să nu ajung acasă și să nu vă găsesc pe voi doi... Iar eu am să termin facultatea... (*Sare din fotoliu.*) Nu poți? Cum, nu poți? (*Trist.*) Nu poate. (*Se duce la geam și, privind, se adresează cuiva dincolo de fereastră.*) Acum, imediat! Să strîngem și resturile de pe masă, să i le punem lui Napoleon alci, ba nu, dincoace, așa... (*Cătr: cei doi bătrîni, ca și cum ar fi lîngă ea.*) Și vouă ce să vă las, oamenii mei buni și adevărați? Dar, întotdeauna, bărbatîl... Poate totuși eu... Sau poate că acasă la el... (*La fereastră.*) Vin, vin imediat! (*Escaladează fereastra. Un strigăt eliberator.*)

(Cortina)

Tabloul 3

Aceeași cameră. În jurul mesei, Costache, Mișu, Omul cu fulga-in. Mișu toarnă din sticlă în pahare. Intră madam Ventura, care își toarnă singură.

MADAM VENTURA : Ei, Dumnezeu s-o ierte! Poate că-i mai bine așa. Cine știe pe câte le-ar fi atras după ea.

MIȘU Las-o baltă, madam Ventura...

OMUL CU FULGARIN : Dar nu se poate! Să cadă și să dispară! Am văzut-o căzînd, dar jos n-a ajuns.

MADAM VENTURA Unde le duc pe astea? La morgă, nu?

COSTACHE (siesi) : De ce n-am venit mai devreme, de ce nu m-am grăbit?

MADAM VENTURA Așa a fost scris, maică.

COSTACHE (revoltat) : Pe dracu', scris... *(Către Omul cu fulgarin.)* Tu ești vinovat. De ce-ai lăsat-o singură? De ce n-ai stat cu ea?

OMUL CU FULGARIN Nu se putea. M-a dat afară și pe urmă mi-a făcut semn de la geam s-o aștept jos. Mi-a spus că va veni pură, curată, înfrigurată de bucurie... Și-am așteptat-o. Și-am văzut-o sărind pe geam, dar n-a ajuns jos...

COSTACHE : Aiurezi, băiete! Auzi, a căzut, dar n-a ajuns jos... Păi a luat-o Salvarea de lingă tine...

(Pe scară se aud voci. Ușa se deschide brusc și în scenă intră Fata în roșu, îmbrîncită de regizor.)

REGIZORUL : De ce-mi strici tu mie spectacolul, cine ți-a dat ție dreptul să improvizezi, cine te-a rugat? De ce te apuci tu să schimbi finalul după bunul tău plac, și-i mai atragi și pe ei?!

FATA ÎN ROȘU Bine, dar...

REGIZORUL : Să taci! Care „bine”, unde „bine”, ce fel de „bine”?! Și parcă presimțeam că n-ai să te lași. Nu, dar îmi dau demisia! Aici nu-i teatru, e casă de nebuni! Plec. Să-și spargă capul directorul cu nebune ca tine. Și voi, ce vă uitați la mine? Ieșiți afară! Intrați cînd vă spun eu. *(Către public.)* Stimați spectatori, vă cerem scuze pentru incident. Vă dați seama și dumneavoastră că piesa nu poate să aibă un asemenea final. Autorul este un om serios *(plecăciune către un colț al sălii)*, care cunoaște bine viața. *(Către fată.)* Gata, reluăm! Dă-ți jos fusta, bluza. Lasă pantofii, că nu mai e timp. Și-așa am întirziat spectacolul! *(Uitîndu-se într-un dosar în care se presupune că este textul piesei.)*

Și ...te așteptam înfrigurată de bucurie...”

FATA ÎN ROȘU (repetă) : Te așteptam înfrigurată de bucurie...

REGIZORUL Acum intri în bale și te purifici cu un duș... Ce faci?

FATA ÎN ROȘU : Mă purific.

REGIZORUL : Ajunge! Îmbracă-te. Așa...

(Citește.) Iar acum, curată și pură, plutește spre alesul inimii sale. *(Către fată.)* Plutește, zboară, dă din aripi! *(Fata iese. Costache, Mișu, Madam Ventura și Omul cu fulgarin intră grămadă, mai să cadă unul peste altul.)* Dementă, domnule, demență curată! Ce căutați în scenă, domnilor, ce căutați? V-am spus eu să veniți? Ulte ce scrie aici: se întîlnesc în stradă toți patru, iar cînd urcă scara o dau cu ei și pe madam Ventura. Păi aveți răbdare, să vă întîlniți în stradă! Unde plecați? Acum, treceți la locurile voastre! Madam Ventura și...

MADAM VENTURA Da, maică, Dumnezeu s-o ierte...

REGIZORUL (desperat) : Ce faci, tovarășă...? *(Numele real al actriței.)*

MADAM VENTURA Ei, lasă, nu te mai formaliza și dumneata de-o replică! *(Către sufler, spunîndu-i pe numele real.)* Suflă, măi tovarășe... ca lumea!

SUFLERUL (dîn cușcă) : Tot omul se îndreaptă, iar voi o să faceți o casă bună și-o să aveți copil...

MADAM VENTURA (către regizor) : Tot omul se îndreaptă, iar voi o să faceți casă bună... *(Regizorul arată desperat către Omul cu fulgarin.)* A, da... cusă bună și-o să aveți copii.

MIȘU : Noi o să avem grijă de copiii voștri ca de nepoții noștri.

COSTACHE : Eu o să le inventez niște povești moderne, nemaiauzite...

MADAM VENTURA ...pe care o să le adune într-un volum de pe urma cărula o să se umple de bani.

REGIZORUL (desperat) : Dar, vă rog, nu mai improvizați, respectați textul! Aici, autorul vrea doar să explice că astăzi, la noi... *(Către fată, care a intrat în scenă.)* Treci lingă el!... Cum spuneam, omul nu se poate pierde. Uitați... *(Și îi adună, arătîndu-le textul.)*

OMUL CU FULGARIN (către fată, îndepărtîndu-se) : ...atunci, cînd te-am văzut pe marginea ferestrei, de frică, am

închis ochii. Cînd i-am deschis, nu mai erai nicăieri.

FATA ÎN ROȘU : De unde să știu eu că dincolo de jgheab e o terasă ?... Bine că nu mi-am rupt ceva...

OMUL CU FULGARIN (*oferindu-i un boboc de trandafir*) : Îți amintești ?

FATA ÎN ROȘU (*visătoare*) : La banchetul de bacalaureat... Erai slab, urît, stîngaci ! Doamne, dar cît de mult te iubeam. Mi-ai spus : pentru totdeauna.

OMUL CU FULGARIN : Pentru totdeauna.

FATA ÎN ROȘU : Și a intervenit ea. (*Privește atentă fotoliul, apoi se uită prin cameră.*) Nu mai e. (*Miroase.*) Sigur nu mai e.

OMUL CU FULGARIN : De două luni. Cancer. Metastază. Te-a strigat tot timpul, și tot timpul ți-a cerut iertare. Ție și tatălui tău.

FATA ÎN ROȘU (*împietrită*) : Poate că-l mai bine așa. Și tata ?

OMUL CU FULGARIN : A stat tot timpul cu ea.

FATA ÎN ROȘU (*mirată și intrigată*) : Tata ? A iertat-o ? Da, se poate. El avea această forță... Eu... eu aș vrea, dar nu pot. Așa spunea buna : mama e mamă cît timp dă copiilor. Ea a luat. (*Îl privește, cu ochii dilatați.*) Vreau să plîng. De ce nu pot să plîng ?

OMUL CU FULGARIN (*stringînd-o în piept și mîngîind-o*) : Liniștește-te ! Totul a trecut. Un vis urît. Știi, mi-am dus lucrurile la tine acasă, ți-am obținut aprobarea să continui studiile din anul II, iar peste două săptămîni mergem la ofițerul stărilor civile...

(*Pe replica lui, fata începe să plîngă încet, din adîncul inimii. Leșînd din colul de umbră, celelalte personaje se vor așeza la locurile lor, în jurul mesei. Fata părăsește scena, pe cît posibil pe neobservate, iar Omul cu fulgarin își ocupă locul la masă.*)

MADAM VENTURA (*ștergîndu-și ochii*) : Așa că totul e bine cînd se sfîrșește cu bine. Ei, să fie într-un ceas bun ! Mișule, pentru nunta lor, scot fracul boierului de la naftalină, și crinolina bunicii, de-o să fie mai dihai ca la operetă !

COSTACHE : Și viața își va relua cursul normal, reintrînd în circuitul firesc al existenței. Ea, redată muncii, el, cu forțele reîmprospătate, pentru că, nu-i așa, contradicția de moment dintre viața personală și existența noastră colectivă a fost înlăturată...

MIȘU (*către madam Ventura*) : Îl închin-dem într-o cușcă pe Napoleon și le facem cadou un pisoi de angora.

MADAM VENTURA : Să nu te atingi de el, că-l foc ! Napoleon e de rasă. Îmi pierd clientela.

(*Hohote generale de ris. Se închină în sănătatea tinerilor. Pe acest fond, intră un ofițer de miliție.*)

OFIȚERUL : Bună seara. Mă scuzați că vă deranjez, dar o fată s-a aruncat în stradă de la această fereastră. Toți cei care știu ceva în legătură cu ea sînt rugați să dea cîte o declarație.

CORTINA